

Adrian Leftwich: Model razvojne države

Politička ekonomija, vježbe 6.

Nemanja Stankov

Fakultet političkih nauka, UCG

April, 2018

1. Leftwich, Adrian: Bringing politics back in: Towards a model of the development state. Journal of Development Studies. Feb 95, Vol. 31 Issue 3, p400. 28p
 - Uloga politike u ekonomskom razvoju države
 - Konstitutivni elementi modela razvojne države

1. *Glavno pitanje:* Šta objašnjava visoke stope ekonomskog rasta zemalja istočne i jugoistočne Azije?
 - *Početna premisa:* Razlike u veličini (geografski i populacijski), socio-kulturnom i etničkom sastavu, političkom uređenju, bogatstvu sirovinama
 - Objašnjenje - prisustvo modela razvojne države
- Slučajevi:* Bocvana, Južna Koreja, Tajvan, Singapur, Kina, Indonezija, Tajland i Malezija

Razvojna država?

Šta podrazumijevamo pod pojmom razvojne države?

- Prvi pravi pokušaj određivanja pojma razvojne države - Chalmers Johnson (1991, 1992) - Japan
- Razvojne orijentacije - (a) racionalna (b) ideološka (c) regulatorna
- Glavna karakteristika je veliki intenzitet uključenosti države u funkcionisanje tržišta i bliski odnosi sa privatnim sektorom (MITI)
- Autonomija ekonomske birokratije, jasni ciljevi javnih politika formulisani na nivou birokratije prije nego li na legislativnom/izvršnom nivou
- Ove tendencije moramo razumjeti prije svega politički, ne insitucionalno, jer težnja za razvojem je posledica političkih i nacionalnih prioriteta za ubrzanim razvojem zaostalih zemalja

Razvojna država?

- Gordon White (1984) tri tipa razvojne države: državni kapitalisti, državni socijalisti i međutip
- a) Politička sociologija - priroda i odnos društvenih grupa i interesa u državi
- b) Politički, administrativni i tehnički kapaciteti
- c) Priroda državnog uplitanja u tržišna pitanja - parametrička ili prožimajuća

Model razvojne države

Leftwich određuje 6 dimenzija razvojne države:

- a) odlučna razvojna elita
- b) relativna autonomija
- c) snažan i izolovan ekonomski birokratski aparat
- d) slabo civilno društvo
- e) efektivni menadžment ne-državnih ekonomskih interesa
- f) represija, legitimnost i javna dobra.

a) Razvojna elita

- Prva karakteristika je postojanje razvojnih elita
- Mali broj političara i birokrata odlučan da uspostavi razvojni režim
- Isprepletanost političke i birokratske komponente (nerijetno i oslanjanje na vojne birokrate)

Bocvana: (1984) skoro pola ministara su bivši birokratski službenici;
Tajland: između 30% i 80%; Indonezija: nakon 1966 skoro trećina ministara su bivši birokratski službenici.

a) Razvojna elita

- Bila bi greška pretpostaviti jedinstvo unitar samih elita
- Kako se mijenjaju socio-ekonomske prilike, dolazi i do preraspodjele interesa unutar samih elita

Malezija: Ujedinjena Malezijska Nacionalna Organizacija (UMNO), 1980.

- Problemi sa korupcijom (Tajland i Indonezija)
- Međutim, u poređenju sa ostalim državama, razvojne države nemaju izraženiji problem sistemske korupcije

b) Autonomija razvojne države

- Druga karakteristika je autonomija elita i institucija kojima rukovode
- Autonomija kao mogućnost da se ostvari relativna nezavisnost u odnosu na mnoštvo suprotstavljenih interesa u društvu
- Srednja klasa u J. Koreji, buržoazija u Maleziji, farmeri u Bocvani
- Iako je relativna autonomija dostignuta, nivo nezavisnosti varira od države do države
- Značajna uloga nacionalizma i spoljnih prijetnji

b) Autonomija razvojne države

- U autokratskim sistemima, potpuna kontrola na državnim aparatom od strane razvojnih elita
- Razlike između razvojnih država Azije i autokratija Južne Amerike?
- Postojanje društvenih grupa i organizacija koje sprečavaju potpuni razvoj autonomije države i uspostavljanje modela razvojne države
- U demokratskim sistemima, autonomija je funkcija dominacije jedne političke opcije
- UMNO u Maleziji, Demokratska Partija Bocvane BDP, jednopartijsko demokratski Singapur.

b) Autonomija razvojne države

- Uloga paketa ekonomske pomoći, zajmova i državnih investicija
- Povećanje razvojnih mogućnosti ali i autonomije (lokalni kapital)

c) Ekonomske birokrate

- Koordinacija između države i ekonomije predata je ekonomskim birokratama (tehnokratama)
- Postojanje stvarne moći i autoriteta ovih ekonomskih tijela
- Tajvan: Savjet za ekonomsko planiranje i razvoj; Južna Koreja: Komitet za ekonomsko planiranje
- Važna karakteristika ovih tijela je njihova tehnička kompetentnost

d) Civilno društvo

- Razvojna država funkcioniše u kontekstu slabog civilnog društva
- Autonomija države nije ugrožena postojanjem interesnih (organizovanih) grupa
- Slabi mediji i radničke organizacije (sindikati)
- Paradoksalno, razvoj je doveo do napretka u civilnom društvu

d) Ekonomski interesi

- Prethodni faktori povećavaju mogućnosti zemlje da izađe na kraj sa suprotstavljenim ekonomskim interesima (privatnim i stranim)
- Ključna karakteristika je da je državni aparat već razvijen u trenucima kada nacionalni i strani kapital postaje uticajan

d) Građanska prava, javna dobra i legitimitet

- Represija, nepoštovanje građanskih prava
- Legitimitet samih režima
- Distribucija benefita

Hvala na pažnji!!!